

Palaeography

DIGITAL HUMANITIES FOR MEDIEVAL PHILOSOPHICAL SOURCES

8. Notation of manuscript variants

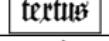
conf. dr. Mihai MAGA

Babeş–Bolyai University, Cluj–Napoca
Master in Ancient and Medieval Philosophy

2nd semester, 2023–2024
HME2415/08

<https://www.dhcluj.ro/dhm/>

lemma] ⟨variant⟩ ⟨*ed. abbr.*⟩ *Sigil*
reference reading* explication* manuscript

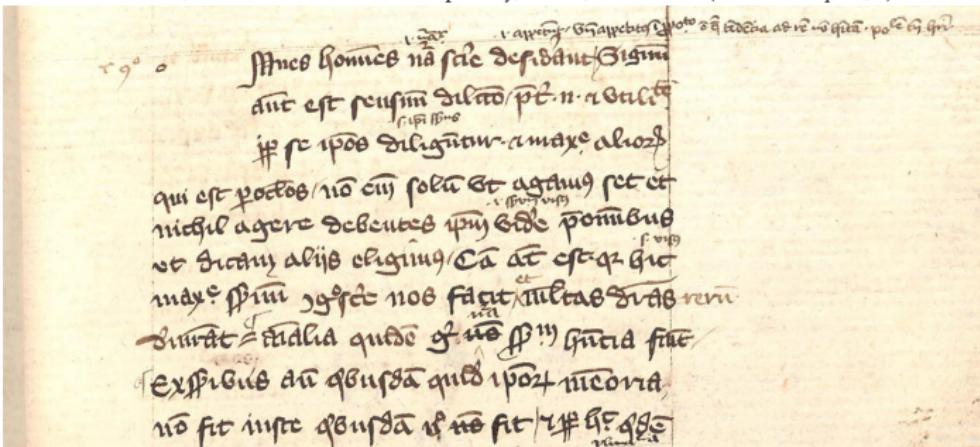
		<i>unus</i> <i>ii</i> <i>tres</i> <i>quattuor</i> ⇒ <i>duos</i>] vi M
<i>add.</i>	addidit	<i>unus</i> <i>ii</i> <i>duos</i> <i>tres</i> ⇒ <i>unus</i>] vi <i>add.</i> M
<i>om.</i>	omisit	<i>unus</i> <i>tres</i> <i>quattuor</i> ⇒ <i>duos</i>] <i>om.</i> M
<i>tr.</i>	transposuit	<i>duos</i> <i>unus</i> ⇒ <i>unus duos</i>] <i>tr.</i> M (inv.)
<i>del.</i>	delevit	<i>littera</i> <i>i</i> ⇒ <i>littera del.</i> M, c <i>del.</i> M
<i>exp.</i>	expunxit	<i>littera</i> ⇒ <i>littera exp.</i> M
<i>eras.</i>	erasit	 (erased) ⇒ <i>littera eras.</i> M
<i>in ras.</i>	in rasura	 ⇒ <i>verbum</i>] <i>in ras.</i> M
<i>corr.</i>	correxit	<i>decimus</i> ⇒ <i>decimus</i>] <i>corr.</i> ex <i>deximus</i> M
<i>a.c. (ante corr.)</i>	ante correctionem	<i>unus</i> <i>duos</i> ⇒ <i>duos</i>] <i>unus a.c.</i> M
<i>p.c. (post corr.)</i>	post correctionem	<i>unus</i> <i>duos</i> ⇒ <i>unus</i>] <i>duos p.c.</i> M
<i>a.m.</i>	alia manu	<i>unus</i> <i>duos</i> <i>tres</i> ⇒ <i>duos</i>] <i>a.m.</i> M or <i>M^{a.m.}</i>
<i>scr.</i>	scripsit	=he wrote...
<i>secl.</i>	seclusit	=interpolated, but certain text
<i>praem.</i>	praemisit	=he put before, he put somewhere else
<i>in marg. (mg.)</i>	in margine	
<i>sup. lin. (s.l.)</i>	supra lineam	<i>unus</i> <i>duos</i> <i>tres</i> ⇒ <i>duos</i>] <i>sup. l.</i> M
<i>sub lin. (sub l.)</i>	sub linea	<i>unus</i> <i>duos</i> <i>tres</i> ⇒ <i>duos</i>] <i>sub l.</i> M

<i>coni.</i>	conieci (conieci)	= <i>our correction: a eo → ab eo</i>
<i>em. (emend.)</i>	emendavi (emendavi)	= <i>our change: ubi → verbi</i>
<i>dub.</i>	dubitanter, lectio dubia	= <i>we are not sure</i>
<i>sc. (scil.)</i>	scilicet	= <i>certainly, without doubt</i>
<i>ut uid.</i>	ut videtur	= <i>apparently, so it seems</i>
<i>inc.</i>	incipit	= <i>beginning</i>
<i>des.</i>	desinit	= <i>ending, finish</i>
<i>cod. (codd.)</i>	codex (codices)	<i>cod. A; codd. B,C,D</i>
<i>ed. (edd.)</i>	editio(nes)/ editor(es)	<i>ed. Köln; edd. Köln, Paris</i>
<i>cett.</i>	ceteri	= <i>the other manuscripts: ...A, ...cett.</i>
<i>rell.</i>	reliqui	= <i>the rest of the manuscripts: ...A, ...B, ...rell.</i>
<i>al.</i>	alias	= <i>other (E.G. other manuscript)</i>
<i>p. (pp.), f. (ff.)</i>	pagina(-is), folio(-is)	p. 23; pp. 55–58; f. 29rb; ff. 98ra–99vb

The editorial abbreviations are used to briefly describe a variation and can be combined together with other Latin words.

☞ EX: *scr. sed exp. ; add. in marg. sed del. ; add. s. l. sed del. et corr. in marg.*

P = Praha, Národní knihovna České republiky, V.A.20, ff. 87r–209v (ARIST. *Metaph.* I, 1)

|| Omnes homines natura scire desiderant. Signum autem est sensuum dilectio; preter enim et utilitatem propter se ipsos diliguntur, et maxime aliorum qui est per oculos. Non enim solum ut agamus sed et nichil agere debentes ipsum videre pre omnibus ut dicam aliis eligimus. Causa autem est quia hic maxime sensuum cognoscere nos facit et multas differentias demonstrat. Animalia quidem igitur natura sensum habentia fiunt, ex sensu autem quibusdam quidem ipsorum memoria non infit, quibusdam vero fit.

P 87r

1 omnes] prima conclusio add. in marg. P || natura] id est naturaliter add. s.l. P || desiderant] id est appetunt, unde appetitus in proposito est quedam tendencia ad rem non habitat, possibile tamen haberi add. s.l. et in marg. P || 2 diliguntur] scilicet ipsi sensus add. s.l. P || 3 sed] set P || 4 videre] id est sensum visus add. s.l. P || 5 hic] scilicet visus add. s.l. P || et] s.l. P || differentias] rerum add. in marg. P || 6 natura] s.l. p.c.; non a.c. P || sensu] sensibus ; corr. s.l. sed eras. P || 7 infit] fit ; iuste add. P || vero] non add. sed del. P

Collate the variants from the following manuscript:

Basel, Universitätsbibliothek, F II 18, f. 2r

*ab aliis
et utilitate.
ad utilitatem.*

mines homines nā scire desiderant. Signum autem hī sensuum dilectio. preter enim et utilitatem propter se ipsos diliguntur, et maxime aliorum qui est per oculos. Non enim solum ut agamus sed et nichil agere debentes ipsum videre pre omnibus ut dicam aliis eligimus. Causa autem est quia hic maxime sensuum cognoscere nos facit et multas differentias demonstrat. Animalia quidem igitur natura sensum habentia fiunt, ex sensu autem quibusdam quidem ipsorum memoria non infit, quibusdam vero fit.

ARISTOTELES, *Metaphysica*, I, 1 (980a21–b21)

Omnis homines natura scire desiderant. Signum autem est sensum dilectio; preter enim et utilitatem propter se ipsos diliguntur, et maxime aliorum qui est per oculos. Non enim solum ut agamus sed et nichil agere debentes ipsum videre pre omnibus ut dicam aliis eligimus. Causa autem est quia hic maxime sensuum cognoscere nos facit et multas differentias demonstrat. Animalia quidem igitur natura sensum habentia fiunt, ex sensu autem quibusdam quidem ipsorum memoria non infit, quibusdam vero fit.